

EUROOPPALAINEN KANSALAISPANEELI: Energiatehokkuus

Käsikirjoitus valmistui lokakuussa 2024.

Tässä asiakirjassa esitetyt mielipiteet ei voida pitää Euroopan komission virallisena kantana.

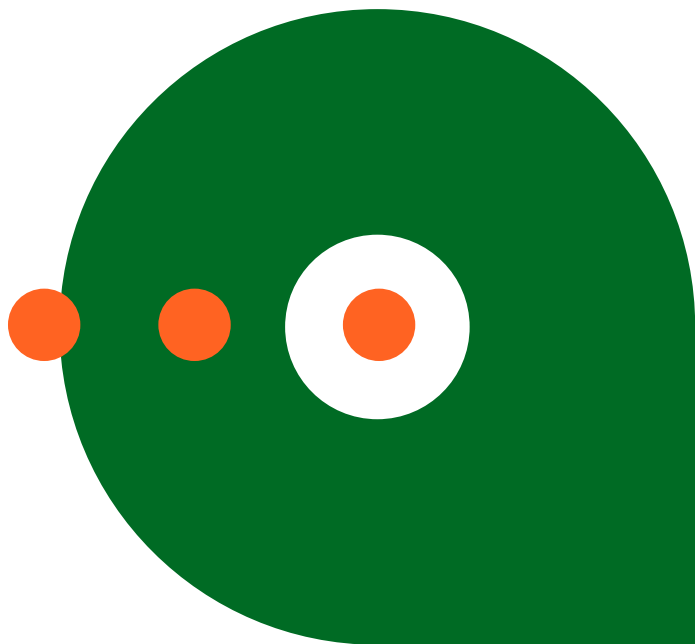
Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2024.

© Euroopan unioni, 2024.

Komission soveltamasta asiakirjojen uudelleenkäyttöpolitiikasta säädetään 12. joulukuuta 2011 annetussa päätöksessä 2011/833/EU komission asiakirjojen uudelleenkäytöstä (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>). Jollei toisin mainita, tämän asiakirjan uudelleenkäyttö on sallittua Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) -lisenssin mukaisesti (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tämä tarkoittaa sitä, että uudelleenkäyttö on sallittua, kunhan lähde mainitaan asianmukaisesti ja mahdollisesti tehdyt muutokset ilmoitetaan.

Print	ISBN 978-92-68-21086-4	doi:10.2775/1479206	NA-01-24-005-FI-C
PDF	ISBN 978-92-68-21085-7	doi:10.2775/7610245	NA-01-24-005-FI-N

EUROOPPALAINEN KANSALAISPANEELI: Energiatehokkuus

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	5
1. Johdanto	10
2. Menetelmäkehys	12
2.1. Satunnaisvalinta ja paneelin väestöllinen jakauma	12
2.2. Paneelin istunnot	15
2.3. Osallistavat menetelmät	15
2.4. Kokonaistulokset	16
2.5. Hallinta ja osaaminen	17
2.6. Tarkkailijat	20
3. Kansalaisvaikuttamisen laajentaminen	22
3.1. Kansalaisvaikuttamisfoorumi	22
3.2. Viestintä	22
4. Kansalaisten suositukset	26
4.1. Euroopan energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävät 13 suositusta	26
Suositus 1: Lisätään kuluttajien mahdollisuuksia parantaa omaa energiatehokkuuttaan	26
Suositus 2: Varmistetaan oikeudenmukaiset rahoitusmahdollisuudet asuntojen energiakorjauksia varten	26
Suositus 3: Parannetaan energiaomavaraisuutta ja -tehokkuutta ja toimitaan esikuvana muulle maailmalle	27
Suositus 4: Saavutetaan energiatehokkuustavoitteet parantamalla kaikkien toimintakykyä	27
Suositus 5: Hallinnoidaan ja seurataan EU:n direktiivien täytäntöönpanoa	28
Suositus 6: Lisätään EU:ssa ammattitaitoista työvoimaa energiatehokkuuden alalla	28
Suositus 7: Turvataan tulevaisuus vihreän koulutuksen avulla	29
Suositus 8: Optimoidaan sähköverkkojärjestelmä ja kehitetään sitä kaikissa vaiheissa – tuottajalta loppukäyttäjälle – uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseksi	29
Suositus 9: Autetaan unionin kansalaisia kehittämään energiatehokkuuteen keskittyviä energiayhteisöjä tarjoamalla heille tietoa ja taloudellista tukea	30
Suositus 10: Kehitetään energiatehokkaita energiayhteisöjä vastuullista kulutusta ja paikallisen energiantuotannon lisäämistä varten	31

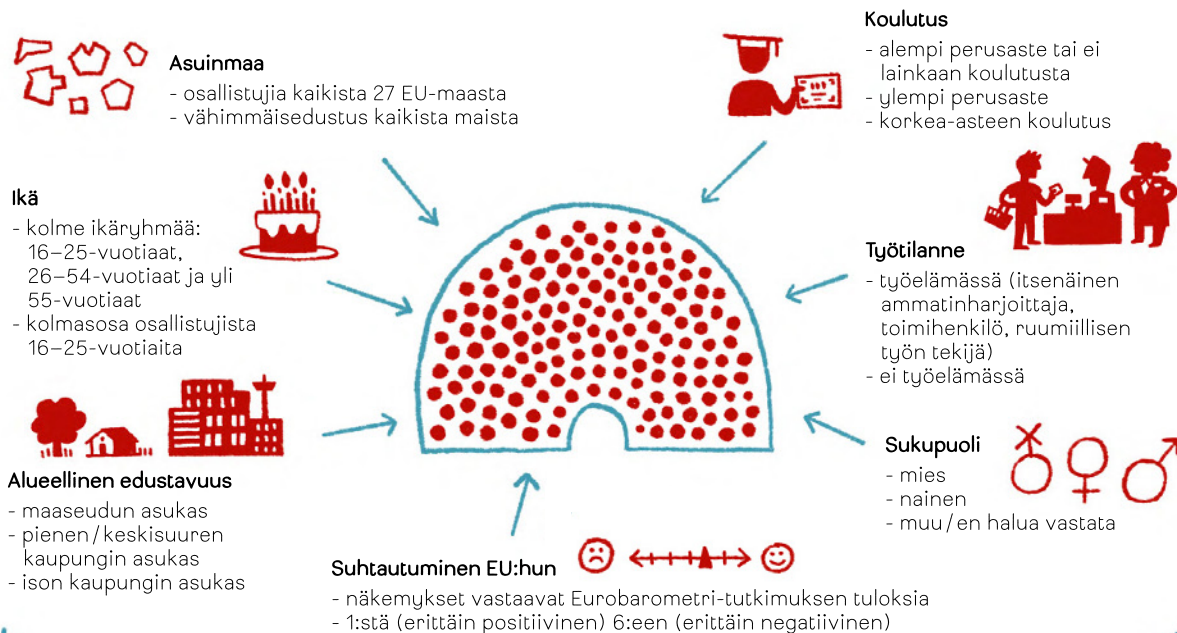
Suositus 11: Lisätään rakennusten energiatehostamista.....	31
Suositus 12: Lisätään joukkoliikenteen houkuttelevuutta.....	32
Suositus 13: Optimoidaan liikenteen energiatehokkuus kaikkialla Euroopassa: tavara pois maanteiltä, ihmiset pois lentokoneista ja "rautatie ensin" -periaate käyttöön.....	32

Tiivistelmä

EUROOPPALAINEN KANSALAI SPANEELI: TOIMINTA PÄHKINÄNKUORESSA

KRITEERIT EU:N MONINAISUUTTA HEIJASTAVAN RYHMÄN VALITSEMISEKSI

EUROOPPALAINEN KANSALAI SPANEELI

ENERGIATEHOKKUUS

MITEN EU VOI NOSTAA ENERGIATEHOKKUUDEN ETUSIJALLE JA VARMISTAA, ETTÄ KANSALAISET, VIRANOMAISET JA YRITYKSET HYÖTYVÄT SIITÄ MAKSIMAALISESTI?

KANSALAISSPANEELIN ISTUNNOT

TÄYSISTUNTO

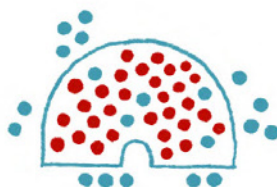
FASILITAATTORIT JA MODERAATTORIT

- ohjasivat osallistujien keskustelua kaikissa kolmessa istunnossa
- moderoivat keskustelua pienryhmissä ja täysistunnoissa

TARKKAILIJAT

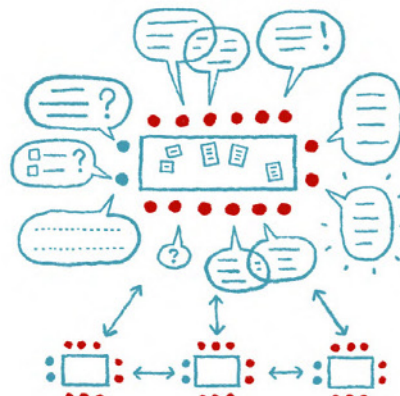
- paneelin työskentelyä oli tarkkailemassa tutkijoita, toimittajia ja kansalaisyhteiskunnan edustajia

OHJAUSRYHMÄ

- jäseninä edustajia Euroopan komissiosta, suunnittelua, menettelyä ja moderointia tukevien ammattilaisten tuketien ammattilaisten pohdintaryhmästä ja käytännön järjestelyistä vastaavista ryhmistä
- suunnitteli, organisoi, valvoi ja johti kansalaispaneelia

TYÖRYHMÄT

TULKIT

- tulkkasivat kaikille 24:lle EU:n viralliselle kielelle

OSAAMISKOMITEA

- 8 ulkopuolista asiantuntijaa ja 1 komission asiantuntijaa
- kokosi yhteen ja jakoi tietämystä ja asiantuntemusta
- osallistui tietopaketin laatimiseen ja faktantarkistukseen
- auttoi keskustelujen jäsentämisessä ja puhujien valinnassa

1. ISTUNTO

2. ISTUNTO

3. ISTUNTO

SUOSITUKSET

LUOVUTTAMINEN

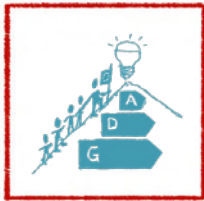
- Paneelin jäsenet luovuttavat suosituksensa Euroopan komissiolle

JATKOTOIMET JA PALAUTE

- Euroopan komissio ottaa suositukset huomioon päätöksenteossaan

SUOSITUKSET

1 lisätään kuluttajien mahdollisuuksia parantaa omaa energiatehokkuuttaan

2 varmistetaan oikeudenmukaiset rahoitusmahdollisuudet asuntojen energiakorjauksia varten

3 parannetaan energiaomavaraisuutta ja -tehokkuutta ja toimitaan esikuvana muulle maailmalle

4 saavutetaan energiatehokkuustavoitteet parantamalla kaikkien toimintakykyä

5 hallinnoidaan ja seurataan EU:n direktiivien täytäntöönpanoa

6 lisätään ammattitaitoista työvoimaa energiatehokkuuden alalla EU:ssa

7 turvataan tulevaisuus vihreän koulutuksen avulla

8 optimoidaan sähköverkkojärjestelmä ja kehitetään sitä kaikissa vaiheissa – tuottajalta loppukäyttäjälle – uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseksi

9 autetaan EU-kansalaisia perustamaan energiatehokkuuteen keskittyviä energiayhteisöjä tarjoamalla heille tietoa ja rahoitusta

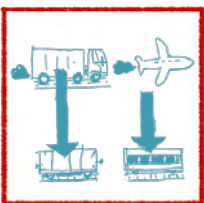
10 kehitetään energiatehokkaita yhteisöjä vastuullisen kulutuksen ja paikallisen energiantuotannon edistämiseksi

11 lisätään rakennusten energiatehostamista

12 lisätään joukkoliikenteen houkuttelevuutta

13 optimoidaan liikenteen energiatehokkuus kaikkialla Euroopassa: tavara pois maanteiltä, ihmiset pois lentokoneista ja "rautatie ensin" -periaate käyttöön

JOHDANTO

1. Johdanto

Energiatehokkuutta käsittelevä eurooppalainen kansalaispaneeli kutsuttiin koolle vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla. Koollekutsun taustalla oli myöhemmin vuonna 2024 Euroopan komission hyväksyttäväksi tullut ”energiatehokkuus etusijalle” -periaatetta koskeva aloite ⁽¹⁾. Paneelin tarkoituksena oli välittää asiaa koskevat kansalaisten näkemykset ja suositukset komissiolle.

Energiatehokkuus tarkoittaa, että saman tehtävän suorittamiseen käytetään vähemmän energiaa, jolloin vältetään energiahävikki ja pienennetään energiakustannuksia. Energiatehokkuus on nykyisin tärkeä osa kestävästä kehitystä ja keskeinen strategia ilmastonmuutoksen torjumisessa, energiaturvallisuuden parantamisessa ja talouskasvun edistämisessä. Vielä on kuitenkin paljon tehtävää, jotta energiatehokkuudesta tulisi osallistavaa ja tehokasta ja se olisi kaikkien sektorien ja yhteisöjen saavutettavissa Euroopan unionissa.

Unioni on tietoinen näistä haasteista, ja se edistää aktiivisesti energiatehokkuutta ja tukee jäsenmaita niiden pyrkimyksissä lisätä sen toteutumista. Esimerkiksi Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa koskevassa komission vuoden 2025 strategiassa asetetaan kunnianhimoisia tavoitteita, jotta energiatehokkuus toteutuisi kaikille ja energiansäästöteknologioita otettaisiin laajasti käyttöön. Ennen näiden tavoitteiden saavuttamista on kuitenkin ratkaistava monimutkaisia poliittisia ongelmia, jotka liittyvät rahoitukseen, teknologiseen innovointiin, sääntelykehysiin ja yleisön tietoisuuteen asiasta. EU:lla on tärkeä tehtävä jäsenmaiden ja muiden sidosryhmien välisen yhteistyön edistämisessä ja koordinoinnissa, kun näihin ongelmiin etsitään tehokkaita ratkaisuja.

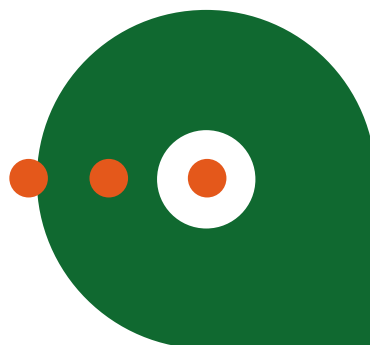
Komissio antoi paneeliin osallistuvien kansalaisten tehtäväksi etsiä vastauksia seuraavaan kysymykseen: Miten EU voi nostaa energiatehokkuuden etusijalle ja varmistaa, että kansalaiset, viranomaiset ja yritykset hyötyvät siitä maksimaalisesti?

Paneelin osallistujat pohtivat tiedotusaineiston, asiantuntijoilta saamiensa tietojen ja täysistunnoissa ja työryhmissä käytyjen keskustelujen avulla, minkälaisia poliittisia toimia voitaisiin toteuttaa ja mitkä eri tasojen toimijat tulisi ottaa mukaan, jotta unionista tulisi energiatehokkaampi. Energiatehokkuutta käsittelevä eurooppalainen kansalaispaneeli laati ja hyväksyi 13 suositusta, jotka esitetään kokonaisuudessaan tämän raportin liitteessä.

Paneelin istuntojen jälkeen osallistujia pyydettiin täyttämään palautelomake osana prosessin arviointia. Osa kyselyn tuloksista esitellään tässä raportissa.

Hyväksytyjen 13 suosituksen jatkotoimia ja tulevia poliittisia aloitteita kuvataan tarkemmin kansalaispaneelin raportissa. Se on virallinen asiakirja, joka tulee komission kollegion hyväksyttäväksi. Lisäksi järjestetään palautetilaisuus, jossa paneelin osallistujille kerrotaan tarkemmin näistä vaiheista. Tässä kertomuksessa pyritään tekemään yhteenveto tämän eurooppalaisen kansalaispaneelin toimista ja selvittämään sen menetelmäkehystä. Lisäksi siinä kerrotaan, millä tavalla keskusteluja tuettiin, mitkä olivat kolmen istunnon tulokset ja minkälaisen arvioinnin osallistujat laativat prosessista.

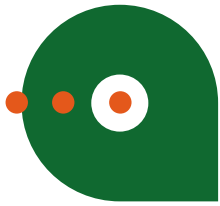
⁽¹⁾ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-first-principle_en?prefLang=fi.

MENETELMÄKEHYS

2. Menetelmäkehys

2.1. Satunnaisvalinta ja paneelin väestöllinen jakauma

Eurooppalaisen kansalaispaneelin osallistajat valittiin satunnaisvalinnalla. Näin haluttiin varmistaa oikeudenmukainen, johdonmukainen ja luotettava lähestymistapa, joka vastaa mahdollisimman tarkasti eurooppalaisen yhteiskunnan monimuotoisuutta.

Valinnan suoritti Harris Interactive satunnaisella numerovalinnalla. Paneelikutsuun vastasi myöntävästi 228 henkilöä, joista 150 valittiin sattumanvaraisesti paneelin jäseniksi erilaisten kriteerien (ks. jäljempänä) perusteella. Lisäksi laadittiin mahdollisten poisjääntien varalle ensimmäinen varallaololuettelo, johon valittiin 50 henkilöä.

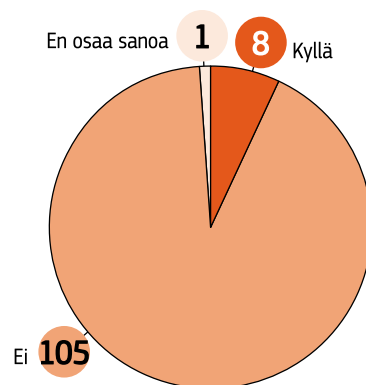
Taulukko 1: Paneelin osallistujien väestöllinen jakauma – kansallinen alkuperä

Maa	Tavoiteltu osallistujamäärä	Toteutunut osallistujamäärä		
		1. istunto	2. istunto	3. istunto
Itävalta	4	3	3	3
Belgia	5	6	6	6
Bulgaria	4	3	3	2
Kroatia	2	3	3	3
Kypros	2	2	2	2
Tšekki	5	5	4	4
Tanska	3	3	3	3
Viro	2	2	2	1
Suomi	3	4	4	4
Ranska	15	15	15	13
Saksa	19	18	18	16
Kreikka	5	5	5	5
Unkari	5	5	5	5
Irlanti	3	4	4	4
Italia	15	15	15	15
Latvia	2	2	2	2
Liettua	2	2	2	2
Luxemburg	2	2	2	2
Malta	2	2	2	2
Alankomaat	6	6	6	6
Puola	10	8	8	8
Portugali	5	5	5	5
Romania	7	8	8	8
Slovakia	3	3	3	3
Slovenia	2	1	1	5
Espanja	12	12	12	12
Ruotsi	5	5	5	1
Yhteensä	150	149	148	142

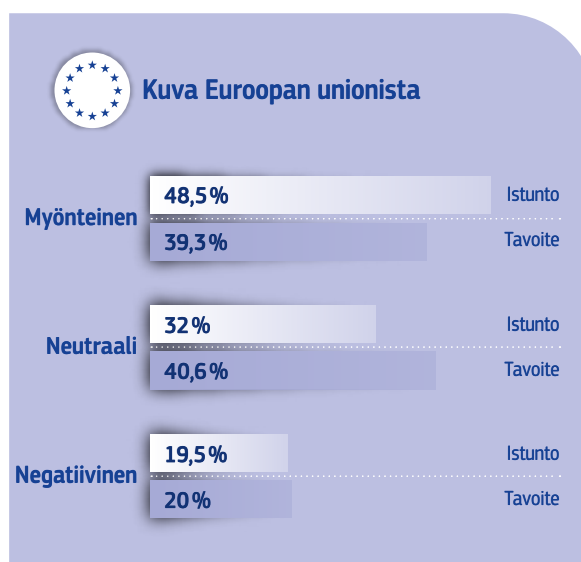
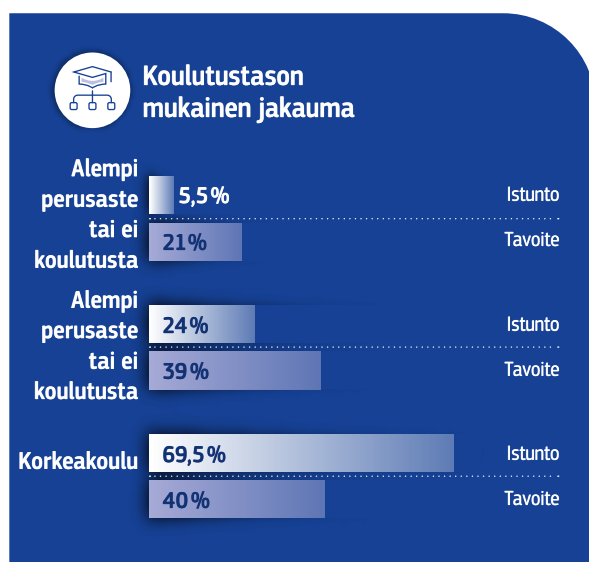
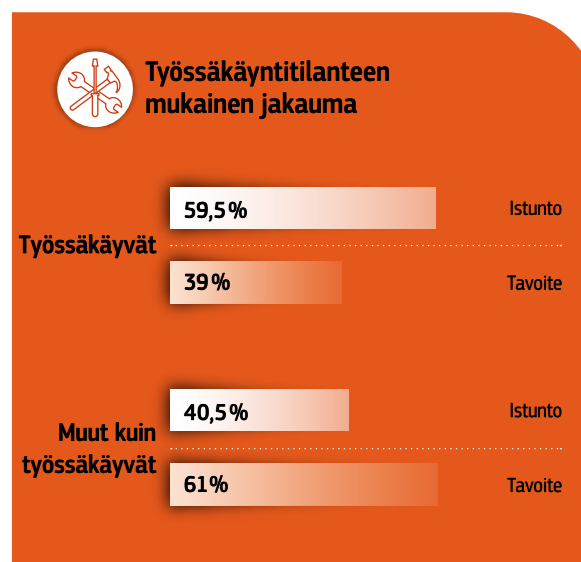
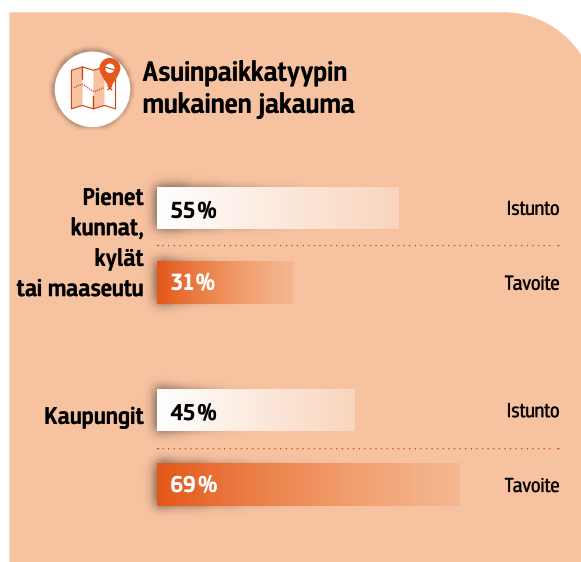
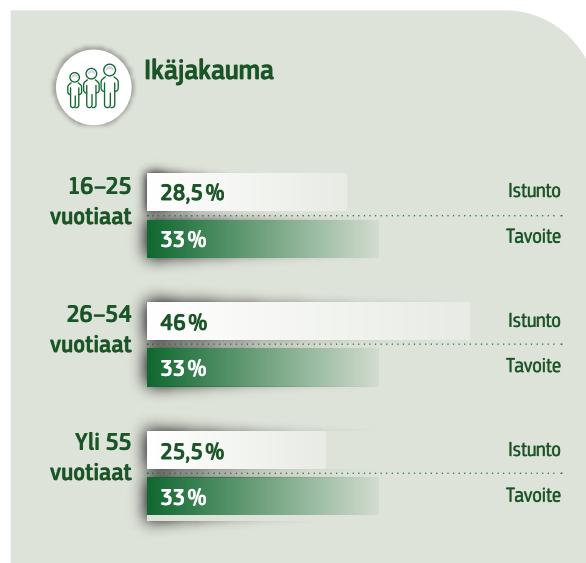
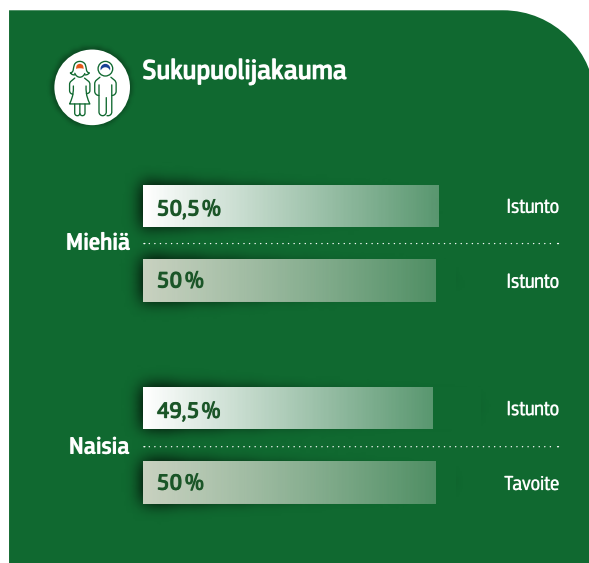
Edellä olevasta taulukosta käyvät ilmi jäsenmaakohtaiset tavoitellut osallistujamäärät (maakiintiöt) sekä osallistujien todellinen lukumäärä kussakin istunnossa. Tavoitteena oli jäsenmaan väestömäärään suhteutettu edustus, mutta kuitenkin vähintään kaksi henkilöä kustakin maasta. Toisin sanoen väkiluvultaan suurista maista tavoiteltiin suurta osallistujamäärää (esimerkiksi Saksan tavoiteltu osallistujamäärä oli 19 henkilöä), kun taas esimerkiksi Maltasta ja Luxemburgista kustakin kutsuttiin paneeliin kaksi kansalaista noudattaen alenevan suhteellisuuden periaatetta. Yleisesti ottaen osallistumisaktiivisuus oli hyvää ja vastasi suurelta osin asetettuja tavoitteita. Tavoitteet saavutettiin 23 jäsenmaassa 27:stä, ja muut jäsenmaat pääsivät hyvin lähelle tavoitteita. Kaiken kaikkiaan valituista 150 henkilöstä 149 osallistui vähintään yhteen kolmesta istunnosta.

Jotta paneeli kuvastaisi EU:n väestön monimuotoisuutta mahdollisimman hyvin ja jotta myös perinteisesti aliedustetut ryhmät olisivat siinä edustettuina, tavoitellut osallistujakiintiöt määriteltiin seuraavassa esitettyjen sosiodemografisten ominaisuuksien mukaisesti (toteutuneet osallistujamäärät laskettiin niistä 149 henkilöstä, jotka osallistuivat vähintään yhteen istuntoon).

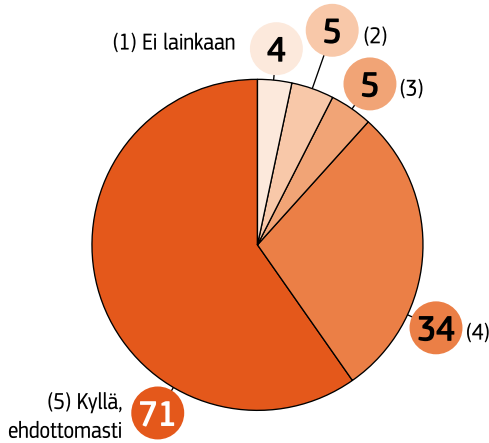
Kaavio 1: Vastaukset palautelomakkeen kysymykseen ”Oletko jo aiemmin ollut mukana kansalaisten osallistumisprosessissa?” (n=114)

Kaavio 2: Tavoitellut ja toteutuneet osallistujamäärät istuntoa kohti viiden sosiodemografisen kriteerin perusteella

Kaavio 3: Vastaukset palautelomakkeen kysymykseen ”Edustiko kansalaispaneeli mielestäsi hyvin EU:n väestön monimuotoisuutta?” (n=119)

2.2. Paneelin istunnot

Energiatohokkuutta käsittelevä eurooppalainen kansalaispaneeli koostui kolmesta istunnosta, joilla oli tavoitteet. Niissä jatkettiin työtä aina edellisen istunnon pohjalta. Tarkoituksena oli laatia yksimielisesti joukko suosituksia toimitettavaksi Euroopan komissiolle.

Ensimmäisessä istunnossa (Brysselissä 23.–25. helmikuuta 2024) osallistujat saivat tietoa käsiteltävästä aiheesta ja pääsivät tutustumaan toisiinsa, luomaan yhteishenkeä ja rakentamaan luottamusta. Osallistujat kuuluivat alustavia asiantuntijalausuntoja, joissa esiteltiin yleistajuisesti energiajärjestelmän monimutkaista toimintaa, toimijoita ja dynamiikkaa. Osallistujista koostuvat työryhmät määrittivät keskeisimmät ongelmat, minkä jälkeen ne saivat asiantuntijoilta palautetta tästä ensimmäisestä työvaiheesta.

Toiseen istuntoon (verkkokokous 15.–17. maaliskuuta 2024) osallistujat kokoontuivat virtuaalisella Hyperfair-kokousalustalla. Istunnossa aiheeseen syvennyttiin tarkemmin keskittymällä kolmeen keskeiseen sektoriin, joiden energiatohokkuutta paneelin osallistujat halusivat parantaa (liikenne, rakennukset ja infrastruktuuri), ja tarkastelemalla monialaisia kysymyksiä. Istunnon päätavoitteena oli kannustaa osallistujia vaihtamaan ajatuksia ja näkemyksiä, määrittää, mistä aihepiireistä vallitsee yhteisymmärrys ja mistä erimielisyys, ja kartoittaa lupaavia suosituksia energiatohokkuuden lisäämiseksi.

Kolmannessa ja viimeisessä istunnossa (Brysselissä 12.–14. huhtikuuta 2024) kuultiin lisää asiantuntijalausuntoja, ja sen tavoitteena oli muotoilla suosituksia kahdessa ensimmäisessä istunnossa syntyneiden ideoiden ja oivallusten pohjalta. Osallistujat laativat lopulta 13 suositusta Euroopan energiatohokkuuden parantamiseksi. Suositukset luovutettiin Euroopan komissiolle, ja ne ovat tämän kertomuksen liitteenä.

2.3. Osallistavat menetelmät

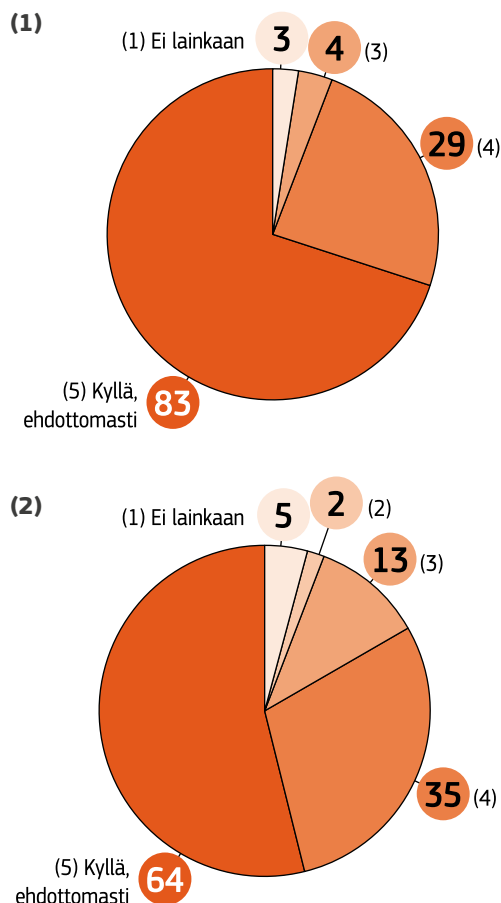
2.3.1 Yhteisistunnosta työryhmiin

Istuntojen rakenne oli suunniteltu rohkaisemaan osallistujia vuorovaikutukseen ja varmistamaan, että kaikki tulevat kuulluiksi. Euroopan komissio ja keskustelemaan demokratian alan asiantuntijaryhmä (jäljempänä 'pohdintaryhmä') vahvistivat, että on tärkeää tarjota erilaisia keskustelumuotoja aiemmissa eurooppalaisissa kansalaispaneelissa kehitettyjä hyviksi havaittuja menetelmiä hyödyntäen.

Yhteisistunnoissa osallistujilla oli mahdollisuus kuulla asiantuntijoita ja esitellä kaikille osallistujille työryhmässään käytyjen keskustelujen tulokset. Käytössä oli 24 kieltä. Alaistunnoissa osallistujat saivat tilaisuuden jakaa näkemyksiään pienemmässä 50–75 osallistujan ryhmässä ja ottaa vastaan palautetta eri asiantuntijoilta. Työryhmät muodostettiin siten, että ne olivat maantieteellisesti riittävän monimuotoisia. Niissä oli yleensä 12 osallistujaa sekä suurista että pienemmistä maista ja niissä käytettiin enintään viittä eri kieltä. Tällaiset pienemmät ryhmät kannustivat vuorovaikutukseen ja auttoivat osallistujia tutustumaan paremmin toisiinsa ja rakentamaan luottamusta. Eurooppalaisten kansalaispaneelien keskeisen periaatteen mukaisesti kaikki osallistujat saivat tulkauksen ansiosta puhua äidinkieltään.

Kaavio 4: Vastaukset palautelomakkeen kysymyksiin ”Tunsitko saavasi arvostusta työryhmässä käydyissä keskusteluissa?” (1) (n=119) ja ”Tuntuuko sinusta, että sait äänesi kuuluviin työryhmässä?” (2) (n=119)

2.3.2 Moderointi ja tuki

Kaksi päämoderoijaa opasti osallistujia kaikissa istunnoissa ja ohjasi yhteisistuntokeksusteluja. Päämoderoijat kertoivat paneelin yleisestä tavoitteesta, istunnoissa käytettävistä menetelmistä sekä järjestelyistä. Lisäksi he johtivat puhujien välissä käytyjä keskusteluja, varmistivat, että tietoa jaettiin keskusteluissa oikeudenmukaisesti ja puolueettomasti, sekä ohjasivat kysymysten ja vastausten esittämistä asiantuntijoiden ja osallistujien välillä. Päämoderoijat myös koostivat kaikki tulokset kunkin istunnon yhteydessä pidetyissä yhteisistunnoissa. Päämoderoijina toimivat

- Julia Hoffmann (ifok)
- Antoine Vergne (Missions Publiques).

Osallistujat työskentelivät 12 työryhmässä, joista kutakin ohjasi ja avusti kaksi pohdintaryhmän jäsentä – yksi kokenut vetäjä ja yksi avustaja. Vetäjien tehtävänä oli johtaa työryhmien istunnoissa käytäviä keskusteluja joko äidinkielellään tai englanniksi ja mahdollistaa sujuva työnkulku

- luomalla ystävällinen ja kunnioittava ilmapiiri, jotta kaikki osallistujat voivat osallistua keskusteluun tasapuolisesti
- varmistamalla, että kaikille osallistujille kerrottiin yleisesti koko prosessista, ja ohjaamalla osallistujia ryhmätyöskentelyn aikana
- varmistamalla, että työryhmäistuntojen tavoitteet saavutettiin, eli auttamalla tunnistamaan, mistä osallistujien välisissä erimielisyyksissä ja ristiriidoissa oli kyse, sekä edistämällä keskustelua ja yhteisymmärrystä osallistujien välillä
- seuraamalla ajankäyttöä, tekemällä muistiinpanoja ja kokoamalla keskustelujen tulokset yhteen monikieliseksi työasiakirjakokonaisuuksiksi
- välittämällä osallistujien työryhmissä esittämät pyynnöt tukitiimille tai asiantuntijoille esimerkiksi keräämällä esitetyt huomautukset tai kysymykset yhteen
- osallistumalla pohdintaryhmän kanssa pidettyyn jälkipuutettiin.

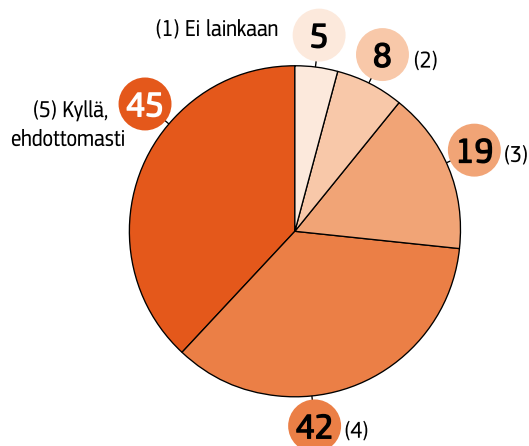
Kaikki vetäjät ja avustajat noudattivat yhteisiä ohjeita, jotka heille oli annettu kutakin istuntoa varten laaditussa vetäjän oppaassa ja menettelyn käynnistämistä koskevassa asiakirjassa. Vetäjät ja avustajat osallistuivat ennen kutakin istuntoa kolmeen kokoukseen, joissa he saivat tietoa ja koulutusta.

2.4. Kokonaistulokset

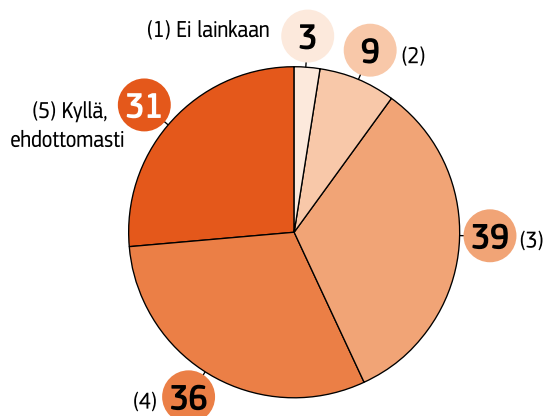
Osallistujat laativat kolmessa istunnossa 13 suositusta Euroopan energiatehokkuuden parantamiseksi. Tulokset esitetään kokonaisuudessaan tämän kertomuksen liitteessä. Luettavuuden parantamiseksi suositukset on jaettu aiheittain seitsemään lohkoon:

- tiedottaminen ja ihmisten käyttäytymiseen vaikuttaminen
- oikeudenmukaiset ja yhtäläiset mahdollisuudet
- EU:n maailmanlaajuinen asema ja jäsenmaat
- työpaikat ja koulutus
- infrastruktuuri
- rakennukset
- liikenne.

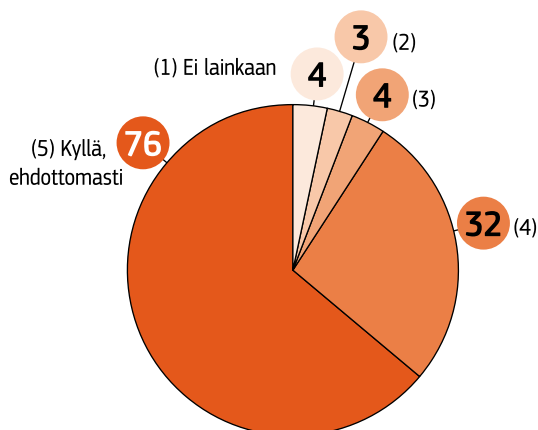
Kaavio 6: Vastaukset palautelomakkeen kysymykseen ”Otettiinko kaikkien kansalaispaneelin jäsenten näkemykset mielestäsi huomioon paneelin lopullisissa suosituksissa?” (n=119)

Kaavio 7: Vastaukset palautelomakkeen kysymykseen ”Uskotko, että kansalaispaneelin suosituksilla voidaan vaikuttaa asioihin?” (n=118)

Kaavio 5: Vastaukset palautelomakkeen kysymykseen ”Oletko kaiken kaikkiaan tyytyväinen kansalaispaneelikokemukseesi?” (n=119)

2.5. Hallinta ja osaaminen

2.5.1 Ohjauskomitea

Eurooppalaisen kansalaispaneelin suunnittelusta, järjestämisestä ja koordinoinnista vastasi ohjauskomitea. Ohjauskomitea kokoontui kerran viikossa päättämään käytännön järjestelyihin liittyvistä ja muista kysymyksistä, jotka koskivat muun muassa menetelmiä, logistiikkaa ja talousarviota. Samalla se varmisti, että pohdintaprosessi otetaan huomioon päätöksenteossa. Komitea koostui Euroopan komission ja toimeksisaajien yhteenliittymän edustajista.

Toimeksisaajien yhteenliittymä suunnitteli ja toteutti tämän uuden sukupolven eurooppalaisen kansalaispaneelin. Se toi yhteen asiantuntijoita, jotka auttoivat pohdintaprosessin suunnittelussa ja tukivat sitä sekä hyödynsivät taitotietoaan paneelin toimialan, yleisen osallistumisprosessin ja kunkin istunnon menettelyjen suunnittelemisessa sekä neuvoa-antavan osaamiskomitean perustamisessa.

2.5.2 Osaamiskomitea

Pohdintaprosessiin osallistui myös osaamiskomitea, joka koostui energiatehokkuuden alan asiantuntijoista. Osaamiskomitea lisäsi pohdintaprosessin luotettavuutta, sillä se huolehti siitä, että osallistujille annetut tiedot olivat laadukkaita, objektiivisia, monipuolisia ja ymmärrettäviä. Osaamiskomitea auttoi myös tarkastelemaan tuloksia ja varmistamaan, että siirtyminen istunnosta toiseen edistäisi pohdintaprosessia mielekkäällä tavalla ja perustuisi kansalaisten panostukseen.

Osaamiskomitean tehtäviin kuului muun muassa tiedotuspaketin laatiminen osallistujille, aiheen poliittista taustaa koskeva yhteistyö ohjauskomitean kanssa, heikkojen signaalien ja sokeiden pisteiden tunnistaminen keskusteluissa, faktojen tarkistaminen, kansalaisten kysymyksiin vastaaminen ja energiatehokkuutta koskevan asiantuntemuksen jakaminen yhteisistunnoissa ja alaistunnoissa. Osaamiskomitea suositteli myös useita ulkopuolisia puhujia, joiden oli määrä täydentää niiden tietoja istunnoissa.

Osaamiskomitea koostui kahdeksasta jäsenestä, jotka ohjauskomitea valitsi seuraavin perustein: asiantuntemus useilta eri osaamisaloilta, sekä sidosryhmien että kollegoiden keskuudessa laajasti tunnustettu taitotieto ja kokemus alalta, kyky ymmärtää ja hyväksyä erilaisia näkemyksiä aiheesta ja viestiä niistä ja monipuolisuus sukupuolen, kansalaisuuden ja viiteryhmiensä osalta. Lisäksi osaamiskomiteassa oli yksi Euroopan komission edustaja, joka kertoi EU:n politiikkatoimista.

Osaamiskomitean jäsenet olivat seuraavat:

- **Arianna Vitali Roscini** – pääsihteeri, The Coalition for Energy Savings
- **Camille Defard** – johtaja, Jacques Delors Energy Centre
- **Claire Roumet** – EU-politiikka ja strategiset kumppanuudet, Energy Cities
- **Goda Perlaviciute** – apulaisprofessori, Public Acceptability of Sustainable Transitions, Groningenin yliopisto, ja Wytse Gorter – ympäristöpsykologian nuorempi tutkija, Groningenin yliopisto
- **Jan Rosenow** – eurooppalaisten ohjelmien johtaja, Regulatory Assistance Project (RAP)
- **Reinhard Six** – riippumaton konsultti, energiatehokkuuden rahoituksen asiantuntija
- **Yves Marignac** – energia-asiantuntija ja johtava neuvonantaja, Association négaWatt
- **Claudia Canevari** – yksikönpäällikkö, energiatehokkuus (politiikka ja rahoitus), Euroopan komission energian pääosasto

2.5.3 Taustatietoja antava asiantuntijatiimi

Paneelia varten perustettiin taustatietoja antava asiantuntijatiimi (Knowledge and Information Centre, KIC), jonka tehtävänä oli vastata osallistujien paneelin työn aikana esittämiin kysymyksiin ja selvennyspyyntöihin. Taustatietoja antavaan asiantuntijatiimiin kuului Euroopan komission asiantuntijoita, joita pyydettiin antamaan vastauksia omia politiikanalojaan koskeviin kysymyksiin, sekä osaamiskomitean jäseniä. Eurooppalaisen kansalaispaneelin kolmen istunnon aikana taustatietoja antava asiantuntijatiimi vastasi kirjallisesti yli 40 kysymykseen, joita osallistujat esittivät, ja laati kirjallisen katsauksen kolmatta istuntoa varten. Taustatietoja antava asiantuntijatiimi myös avusti 12 työryhmää suositusten laatimisprosessissa ilmenneiden ongelmien selvittämisessä.

2.5.4 Puhujat

Osaamiskomitean jäsenten lisäksi useita sidosryhmiä ja asiantuntijoita kutsuttiin esittämään erilaisia Euroopan energia-asioihin liittyviä seikkoja ja näkemyksiä sekä vastaamaan osallistujien kysymyksiin. Osaamiskomitea varmisti, että osallistujille esitetyt tiedot olivat tasapainoisia ja osallistujien tarpeiden ja pyyntöjen mukaisia sekä edustivat asianmukaisesti EU:n päättäjien ja sidosryhmien keskeisiä kantoja. Seuraavassa on lueteltu kaikki puhujat.

Taulukko 2: Istuntojen puhujat

	Nimi ja organisaatio	S1	S2	S3
Euroopan komissio	Maroš Šefčovič , Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta vastaava Euroopan komission johtava varapuheenjohtaja; toimielinten välisistä suhteista vastaava Euroopan komission varapuheenjohtaja			x
	Colin Scicluna , kabinettipäällikkö, varapuheenjohtaja Dubravka Šuican kabinetti	x		x
	Ditte Juul-Jørgensen , pääjohtaja, energian pääosasto	x		
	Dana Spinant , pääjohtaja, viestinnän pääosasto	x		x
	Julia Mechthild Wörsdörfer , apulaispääjohtaja, oikeudenmukaisen ja vihreän energiasiirtymän koordinointi, energian pääosasto		x	
	Richard Kuehn , johtaja, EU-maissa sijaitsevat edustustot ja viestintä, viestinnän pääosasto	x		x
	Paula Pinho , johtaja, oikeudenmukainen siirtymä, kuluttajat, energiatehokkuus ja innovointi, energian pääosasto	x		x
	Pierre Schellekens , johtaja, energiapolitiikka, strategia ja koordinointi, energian pääosasto			x
	Claudia Canevari , yksikönpäällikkö, energiatehokkuus (politiikka ja rahoitus), energian pääosasto	x	x	
	Joachim Ott , yksikönpäällikkö, kansalaiskeskustelujen yksikkö, viestinnän pääosasto	x	x	
	Robert Nuij , apulaisyksikönpäällikkö, energiatehokkuus (politiikka ja rahoitus), energian pääosasto			x
	Gaëtane Ricard-Nihoul , apulaisyksikönpäällikkö, kansalaiskeskustelujen yksikkö, viestinnän pääosasto	x		
	Achilles Hannoset , asiantuntija, energian pääosasto			x
	Rados Horacek , asiantuntija, energian pääosasto			x
	Veronika Jirickova , asiantuntija, energian pääosasto			x
	Madis Laaniste , asiantuntija, energian pääosasto			x
	Edyta Nowak , asiantuntija, energian pääosasto			x
	Margot Pinault , asiantuntija, energian pääosasto			x
	Thibault Roy , asiantuntija, energian pääosasto			x
	Eduardo Soares , asiantuntija, energian pääosasto			x
Ulkopuoliset puhujat	Camille Defard , johtaja, Jacques Delors Energy Centre	x	x	x
	Dorin Hell , Euroopan tulevaisuuskonferenssin entinen osallistuja	x		
	Victor Laymand , make.org		x	
	Yves Marignac , energia-asiantuntija ja johtava neuvonantaja, Association négaWatt	x	x	
	Hendrik Nahr , make.org			x
	Jan Rosenow , eurooppalaisten ohjelmien johtaja, Regulatory Assistance Project (RAP)	x		x
	Claire Roumet , EU-politiikka ja strategiset kumppanuudet, Energy Cities	x		x
	Reinhard Six , riippumaton konsultti, energiatehokkuuden rahoituksen asiantuntija	x	x	x
	Linda Steg , ympäristöpsykologian professori, Groningenin yliopisto		x	
	Arianna Vitali Roscini , pääsihteeri, The Coalition for Energy Savings	x	x	x

2.6. Tarkkailijat

Eurooppalaisen kansalaispaneelin työtä pääsi seuraamaan joukko tarkkailijoita. Tavoitteena oli luoda avoimuutta ja antaa näkyvyyttä tälle innovatiiviselle demokraattiselle toimintamallille. Samalla haluttiin kuitenkin säilyttää turvallinen tila prosessin osallistujille, sillä se on välttämätön edellytys luotettavan keskusteluympäristön syntymiselle. Tarkkailijat saivat olla paikalla kuuntelemassa yhteisistunnoissa ja työryhmissä käytyjä keskusteluja. Kussakin työryhmässä sai olla enintään kolme tarkkailijaa.

Mukana oli myös prosessin järjestäjien kumppaneiden ja toimielinten lähettämiä sisäisiä tarkkailijoita (esimerkiksi Euroopan komission tai muiden unionin toimielinten ja elinten henkilöstöä). Ulkoisiin tarkkailijoihin kuului tutkijoita (korkeakouluista tai ajatushautomoista), kansalaisyhteiskunnan toimijoita ja muita sidosryhmiä. Ulkopuoliset tarkkailijat saivat haastatella prosessiin osallistuneita henkilöitä näiden suostumuksella, kunhan haastatteluja käytettiin vain tutkimustarkoituksiin eivätkä ne häirinneet paneelin työskentelyä.

KANSALAISVAIKUTTAMISEN LAAJENTAMINEN

3. Kansalaisvaikuttamisen laajentaminen

3.1. Kansalaisvaikuttamisfoorumi

Kansalaisvaikuttamisfoorumi on verkkoalusta, jolla yleisö voi ilmaista näkemyksensä eurooppalaisen kansalaispaneelin jäsenten käsittelemistä asioista. Sen tarkoituksena on saada mahdollisimman suuri määrä kansalaisia osallistumaan keskusteluun, ja siinä saatuja näkemyksiä hyödynnetään sekä paneelin työssä että asiaa koskevassa tulevassa toimintapolitiikassa. Foorumi perustuu avoimen lähdekoodin Decidim-ohjelmistoon, ja kansalaiset voivat tarjota siinä ideoita ja ratkaisuja kaikilla 24:llä EU-kielellä. Lisäksi foorumissa on vuorovaikutteisia keskusteluja edistävä kommentointitoiminto, jonka ansiosta käyttäjät voivat keskustella toistensa ehdotuksista, antaa palautetta ja hioa ideoita yhdessä.

Euroopan komissio käynnisti 9. helmikuuta 2024 verkkokeskustelun energiatehokkuudesta ⁽²⁾. Istuntojen aikana eurooppalaisella kansalaispaneelilla oli tilaisuus saada tietoa tärkeimmistä foorumilla käsitellyistä kysymyksistä. Foorumin osallistujat kertoivat näkemyksiään monista eri seikoista, kuten tietoisuuden lisäämisestä, energiakorjauksesta, liikkuvuudesta, uusiutuvista energialähteistä ja energiansäästöaloitteista kaikkialla unionissa ⁽³⁾. Laajemman yleisön osallistuminen foorumin kautta inspiroi ja tuki paneelin työtä ja edisti myös muiden näkökulmien ottamista mukaan keskusteluihin. Kaikki foorumin keskustelut otettiin huomioon paneelin pohdintoissa ja tulevien toimintapolitiikkojen valmistelussa.

3.2. Viestintä

Energiatehokkuutta käsittelevän eurooppalaisen kansalaispaneelin viestintästrategiassa pyrittiin maksimoimaan tietoisuus ja sitoutuminen monimuotoisella toimintamallilla, jossa hyödynnettiin muun muassa mediakampanjoita ja kontakteja vaikuttajiin ja toimittajiin, järjestettiin suoria tiedotustapahtumia ja kuvattiin aiheesta video.

Sosiaalisen median kampanjoissa keskityttiin ohjaamaan kävijöitä uudelle kansalaisvaikuttamisfoorumille sekä parantamaan käynnissä olevien paneelin istuntojen tunnettuutta yleisön keskuudessa. Vaikuttajia ja toimittajia pyydettiin luomaan ja jakamaan sisältöä, mikä laajensi kampanjan tavoitavuutta ja lisäsi yleisön osallistumista paneelin työhön.

Keskeinen osa viestintää oli video, jolla eurooppalaisen kansalaispaneelin toiminnasta luotiin henkilökohtainen ja kiinnostava tarina.

⁽²⁾ Ks. kansalaisvaikuttamisfoorumi.

⁽³⁾ Ks. Paneelin loppuraportti.

KANSALAISTEN SUOSITUKSET

4. Kansalaisten suositukset

4.1. Euroopan energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävät 13 suositusta

Tiedottaminen ja ihmisten käyttäytymiseen vaikuttaminen – suositus 1

Suositus 1: Lisätään kuluttajien mahdollisuuksia parantaa omaa energiatehokkuuttaan

Suosittelomme kuluttajille annettavien tietojen saatavuuden, läpinäkyvyyden ja käytettävyyden parantamista, jotta kotitaloudet ja organisaatiot voisivat parantaa energiatehokkuuttaan. Suosittelemme siksi seuraavia uudistuksia:

Perustetaan verkkoportaali, jossa olevan arviointitoiminnon avulla kuluttajat voivat arvioida liikkumis- ja remontointitarpeitaan ja saavat vinkkejä kohtuuhintaiseen energiatehostamiseen. Se tarjoaisi kuluttajalle valmiin paketin, joka sisältää seuraavat toimenpiteet ja yhteystiedot sekä kuntatason fyysisten keskitettyjen asiointipisteiden (kaupungintalot ja kirjastot) verkoston, jonka kautta riippumattomat asiantuntijat tarjoavat seurantatukea. Asiointipisteiden verkosto ulottuisi yhtä lailla sekä maaseutu- että kaupunkialueille ja olisi kaikkien yhteiskuntaryhmien käytettävissä. Keskitetyissä asiointipisteissä tarjottaisiin neuvontaa lainsäädännöllisissä, taloudellisissa ja teknisissä kysymyksissä ja tietoa paikallisista palveluntarjoajista. Paikallisia toimijoita kehoitetaan levittämään tietoa palvelusta. Tuotteiden energiatehokkuusmerkinnöistä on tehtävä helpommin ymmärrettäviä, ja niissä on oltava tiedot tuotteiden käyttöiästä ja viitattava keskitettyihin asiointipisteisiin.

Perustelu:

Tämä suositus on tärkeä, koska asianmukaisia päätöksiä voidaan tehdä vain riittävien tietojen pohjalta. Tiedon on oltava ymmärrettävää ja kaikkien saatavilla. Vaikka tietoa olisikin jo runsaasti tarjolla, kaikki eivät välttämättä tunne saati ymmärrä sitä. Kuluttajien pitäisi olla tietoisia energiankulutuksestaan ja voida parantaa energiatehokkuuttaan omien tietojensa, käytettävissään olevien vaihtoehtojen, näiden vaihtoehtojen kustannusten sekä saatavilla olevien palvelujen ja tuen perusteella.

Oikeudenmukaiset ja yhtäläiset mahdollisuudet – suositus 2

Suositus 2: Varmistetaan oikeudenmukaiset rahoitusmahdollisuudet asuntojen energiakorjauksia varten

Suosittelomme soveltamaan edullisempaa verotusjärjestelmää pienten kiinteistöjen omistajiin, jotta he eivät kokisi vuokralaisia esteeksi asuntojen kunnostamiselle. Tähän päästään alentamalla työn ja materiaalien verotusta henkilön tuloista riippuen. Pienituloisimpia olisi avustettava eniten. Tukimekanismeja olisi tarjottava ennen työn aloittamista tai erissä kunnostustöiden edetessä. Jäsenmaiden tulisi investoida sosiaaliseen asuntotuotantoon käyttäen energiatehokkaita ja kestäviä materiaaleja. Osa hiilidioksidiveroista saatavista tuloista olisi varattava energiatehokkuuden parantamiseen (mukaan lukien energiakorjaukset). Runsaasti saastuttavia monikansallisia yrityksiä olisi verotettava saastuttamisen asteen perusteella. Pankkien olisi helpotettava energiaremontteihin myönnettävän luoton saamista määrittämällä korko tulojen mukaan.

Perustelu:

Sosiaalinen oikeudenmukaisuus tarkoittaa energian ja asuntojen tasapuolista saatavuutta. Tällä hetkellä tilanne on epäreilu, sillä osa ihmisistä kärsii energiaköyhyydestä ja keskiluokan asunnonomistajat eivät saa avustusta tai tukea oman kotinsa tai vuokralle tarjoamansa kiinteistön kunnostamiseen. Vuokralaisista puolestaan tuntuu, etteivät he voi vaikuttaa asioihin. Ei ole hyväksyttävää, että taakka ei jakaannu tasan kaikille ja että joillekin lämpöviihtyvyyden saavuttaminen on mahdottomuus.

Kun taataan energiatehokkuuden tasapuolinen saavutettavuus, ihmisillä on siihen paremmin varaa ja ilmastomuutosta voidaan torjua yhteisvoimin.

EU:n maailmanlaajuinen asema ja jäsenmaat – suositukset 3–5

Suositus 3: Parannetaan energiaomavaraisuutta ja -tehokkuutta ja toimitaan esikuvana muulle maailmalle

Suosittelimme, että EU ryhtyy toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi investoimalla uusien energiateknologioiden ja uusiutuvien energialähteiden tutkimiseen ja kehittämiseen. Tutkittaviin aloihin kuuluvat

1. energiantuotanto (kuten vety ja ydinfuusio)
2. energian varastointi (akut)
3. energian siirto sekä
4. energiankulutuksen vähentäminen.

Suosittelimme myös, että EU edistää maakohtaisten kilpailuetujen käyttöä energiantuotannossa ja helpottaa parhaiden käytäntöjen ja tietämyksen vaihtoa jäsenmaiden välillä.

Lisäksi olisi keskityttävä energiatehokkuus etusijalle -periaatteen puitteissa toteutettaviin toimiin, jotka ovat parhaita energiaomavaraisuuden edistäjiä.

Perustelu:

Suositus on poliittisesti tärkeä, koska sen avulla Eurooppaa ja sen kansalaisia suojellaan mahdollisilta geopolittisilta kriiseiltä. Lisäksi sillä suojellaan eurooppalaisia arvoja ja demokratiaa, sillä se luo unionille mahdollisuuden katkaista suhteet korruptoituneisiin hallituksiin. Siitä voi olla hyötyä myös unionin lainsäädännön kehittämisessä, sillä EU olisi vapaampi määrittämään omat standardinsa. Tietämyksen vaihtaminen jäsenmaiden välillä auttaisi myös jäsenmaiden välisten suhteiden parantamisessa. Sosioekonomisesti katsottuna suositus parantaisi EU:n kilpailukykyä. Jos 61 prosenttia EU:ssa tarvittavasta energiasta ei enää olisi peräisin EU:n ulkopuolelta kuten tähän mennessä ([tiedot vuodelta 2019](#)), näin säästettävät varat voitaisiin käyttää sisäisiin investointeihin, jotka tuottavat lisäarvoa EU:lle ja sen kansalaisille. Energian tuonnin vähentäminen vähentäisi myös altistumista maailman energiamarkkinoiden hintavaihteluille ja häiriöille sekä lisäisi työpaikkoja EU:ssa.

Ympäristön näkökulmasta suositus voisi johtaa energiankulutuksen vähenemiseen, vihreään kasvuun ja ilmastoneutraaliuteen, jotka kaikki liittyvät energiatehokkuus etusijalle -periaatteeseen ja EU:n kestävyysstrategiaan.

Suositus 4: Saavutetaan energiatehokkuustavoitteet parantamalla kaikkien toimintakykyä

Suosittelimme, että EU edistää energiatehokkuusstandardien täytäntöönpanon

tukitoimenpiteitä joko suoraan tai jäsenmaille tarjottavien tehokkaiden kannustimien avulla. Näin varmistetaan, että ponnistukset jakautuvat tasapuolisesti niin yksilöiden ja yritysten kuin myös alueiden kesken, jotta ketään ei jätetä jälkeen.

Keskeiset periaatteet:

- Luodaan paremman tiedotuksen avulla energiatehokkuuden kulttuuri, jossa kaikki käyttävät vähemmän ja parempaa energiaa.
- Otetaan käyttöön ehdollisia kannustimia, joilla autetaan yrityksiä integroimaan energiatehokkuus tuotantonsa, jakeluunsa ja myyntiinsä. Samalla huolehditaan siitä, ettei pk-yrityksiä heikennetä.
- Taataan energian vähimmäismäärä ja näin ollen ihmisarvoiset elinolot ja kohdennetaan suuri osuus tuesta heikoimmassa asemassa oleville (esimerkiksi myöntämällä lainaa negatiivisella korolla). Tavoitteena ei ole lisätä sosiaalista eriarvoisuutta vaan vähentää sitä.

Tarjotaan kannustimia kaikille ihmisille, mutta käänteisessä suhteessa heidän tuloihinsa. Tämä tapahtuisi erityisesti asteittaisella energian hinnoittelulla ja määrättyä energialähteen mukaan.

Perustelu:

Suositus on tärkeä, sillä vaikka energiatehokkuusstandardeja on olemassa, niiden ymmärrettävyydessä ja toteuttamisessa on kehittämisen varaa. Euroopan tasolla on lukuisia energiatehokkuusstandardeja (jotka koskevat muun muassa rakennusten rakentamista ja kunnostamista, tuotteiden ja laitteiden ekologista suunnittelua, suunnitellun vanhenemisen torjuntaa ja korjausvelvoitetta).

Ne ovat kunnianhimoisia ja edistävät markkinoiden kehittymistä, mutta niiden täytäntöönpano vaihtelee jäsenmaittain. Niissä asetetaan teknisiä vaatimuksia, joilla on taloudellisia vaikutuksia, ja ne voivat sulkea pois tietyt ryhmät (jotka eivät voi energiakorjauttaa asuntoaan tai ostaa energiatehokkaita kodinkoneita) tai aiheuttaa epäreilua kilpailua (tuotantoprosesseissaan näitä standardeja noudattavien eurooppalaisten yritysten ja EU:n ulkopuolisten yritysten välillä).

Energiatehokkuuden ei pitäisi olla ylellisyyttä tai valinta, jonka osa voi jättää tekemättä. EU voisi olla merkittävä toimija sen varmistamisessa, että energiatehokkuus parantaa ihmisten ja erityisesti heikoimmassa asemassa olevien kotitalouksien arkea. Osa paikallisviranomaisista ja -hallinnoista pystyy näyttämään asiassa esimerkkiä ja edistämään markkinoiden kehittymistä.

Tiedämme, että suosituksemme ei ole yksin Euroopan unionin toteutettavissa vaan edellyttää tiivistä yhteistyötä jäsenmaiden kanssa, mutta kansalaispaneelin tehtävänä onkin antaa rohkeita suosituksia.

Suositus 5: Hallinnoidaan ja seurataan EU:n direktiivien täytäntöönpanoa

Suosittelemme, että EU varmistaa energiatehokkuusdirektiivien täytäntöönpanon jäsenmaissa, koska tällä hetkellä täytäntöönpanossa on eroja. Sitä voidaan parantaa tiedotuksella, rahoituksella ja seuraamuksilla.

Tiedon on oltava ymmärrettävää ja yleisökohtaista. Esimerkiksi nuoret saavutetaan parhaiten sosiaalisen median ja vanhemmat ihmiset television välityksellä. Tiedotuksen on myös oltava hyvin näkyvillä julkisissa tiloissa.

EU rahoittaa direktiivejä noudattavia jäsenmaita ainoastaan mitattavissa olevan edistyksen perusteella. Rahoituksen on oltava oikeudenmukaista, oikeasuhteista ja tasapuolista, ja siinä on otettava huomioon jäsenmaiden erilaiset valmiudet.

Seuraamusmekanismit ovat jo olemassa, ja komissio voi haastaa direktiivejä noudattamattomat jäsenmaat oikeuteen.

Avoimuutta olisi lisättävä niin, että jäsenmaat asetetaan paremmuusjärjestykseen täytäntöönpanotoimiensa perusteella. EU:n olisi lisäksi kannustettava jäsenmaita perustamaan järjestelmä, jossa kansalaiset voivat ilmoittaa energiahävikistä, ja paikallisviranomaiset ryhtyvät ilmoitusten perusteella tarvittaviin toimiin.

Perustelu:

Suositus on tärkeä, sillä direktiivien paneminen täytäntöön kaikissa jäsenmaissa vaikuttaisi kaikkiin unionin kansalaisiin, ja he voisivat jopa osallistua

suoraan seurantaprosessiin. Jos jäsenmaat jatkavat yhdenmukaistamista, vastaisuudessa on helpompaa päättää uusista toimenpiteistä. Tiedottamisessa sekä EU:n että jäsenmaiden hallitusten vastuuvälillisyyttä voitaisiin parantaa kehittämällä uusia tapoja eri väestöryhmien mukaan ottamiseksi.

Energia-alan muutos ja energiatehokkuuden edistäminen riittävän nopeasti ja tehokkaasti ovat mahdollisia vain, jos jäsenmaat panevat direktiivit kokonaisuudessaan täytäntöön. Jos energiatehokkuusstandardeja noudatettaisiin kaikissa jäsenmaissa, useammat unionin kansalaiset voisivat nauttia energiatehokkuuden moninaisista eduista.

Työpaikat ja koulutus – suositukset 6 ja 7

Suositus 6: Lisätään EU:ssa ammattitaitoista työvoimaa energiatehokkuuden alalla

Suosittelemme energiatehokkuuteen liittyvän ammattikoulutuksen lisäämistä. EU voisi toteuttaa seuraavat toimenpiteet:

1. Jäsenmaat voisivat myöntää tukea vihreisiin ammatteihin kouluttautuville henkilöille. Valtion olisi kannustettava työntekijää työskentelemään maassa tietyn aikaa valmistumisen jälkeen.
2. EU voisi tukea ERASMUS-ohjelmien kaltaisia lyhytkestoisia energiatehokkuusalan vaihto- tai vuorotteluohjelmia, jotka on suunnattu opiskelijoille ja työntekijöille (sekä ammatissa työskenteleville että vielä koulutuksessa oleville).
3. Jäsenmaiden olisi myönnettävä EU:n ulkopuolelta tuleville ammattitaitoisille energiatehokkuusalan työntekijöille viisumeja, jotta työvoimapula helpottuisi siihen asti, että siihen löydetään pysyvä ratkaisu.

Perustelu:

Suositus on tärkeä, koska ammattitaitoisia työntekijöitä tarvitaan energiatehokkuuden kaikilla tasoilla, jotta muut eurooppalaisen kansalaispaneelin työstämät suositukset voitaisiin toteuttaa. Jäsenmaat eivät voi saavuttaa energiatehokkuustavoitteita ilman ammattitaitoista työvoimaa. Ehdotamme kolmea toimenpidettä, joista kukin vastaa johonkin työntekijöiden pätevyyteen ja työmarkkinoihin liittyvään tarpeeseen.

Toimenpide 1: Toimenpide on suunnattu henkilöille, jotka haluavat joko päivittää tai hankkia osaamista energiatehokkuuteen liittyvillä aloilla. Jäsenmaat voivat tehdä tästä koulutustukien avulla mahdollista kaikille, erityisesti heikommista lähtökohdista tuleville ihmisille, jotka eivät muuten ehkä pysty käyttämään aikaansa täydennys- tai uudelleen koulutukseen. Jäsenmaiden tulisi kuitenkin ottaa huomioon aivoviennin riski (työntekijät

muuttavat ulkomaille paremman palkan perässä). Koulutustukea saaneita työntekijöitä olisi kannustettava jollakin tavalla käyttämään uusia taitojaan koulutukseen investoineessa maassa. Mahdollisuus saada taloudellista tukea tekisi koulutuksista houkuttelevampia, mikä voisi lisätä alan työnhakijoita. Tämä tarkoittaisi, että saataisiin enemmän asiantuntijoita, jotka osaavat suunnitella, toteuttaa ja tarkastaa energiatehokkuuteen liittyviä investointeja.

Toimenpide 2: Kannustetaan jäsenmaita jakamaan ammattitaitoinen työvoimansa lyhytkestoisissa hankkeissa, jotta myös ne jäsenmaat, joilla on puutetta asiantuntijoista, voivat kehittää energiatehokkuusaloitteita. Tämä voisi johtaa rajat ylittävään tietojen ja taitojen vaihtoon ja samalla vihreiden taitojen edistämiseen.

Toimenpide 3: On selvää, että paikallisia työntekijöitä ei riitä heti kaikille aloille, joilla tarvitaan ammattitaitoista työvoimaa. Pätevien työntekijöiden markkinoiden luominen Eurooppaan vie aikaa, minkä vuoksi olisi hyvä löytää keinoja saada pätevää työvoimaa EU:n ulkopuolelta.

Yhteenvetona voidaan todeta, että ilman ammattitaitoisia työntekijöitä energiatehokkuuden lisäämiseen vaadittavat muutokset jäävät tekemättä.

Suositus 7: Turvataan tulevaisuus vihreän koulutuksen avulla

Suosittelimme lisäämään ympäristö- ja energiatehokkuuskysymyksiä koskevaa koulutusta. Tämä voidaan toteuttaa seuraavilla toimenpiteillä:

1. Otetaan käyttöön eurooppalainen energiatehokkuustodistus, joka on mallinnettu kansainvälisen digitaalisten taitojen sertifikaatin (ICDL) mukaan ja jolla edistetään energiatehokkuuden perusosaamista.
2. Jäsenmaiden olisi varmistettava, että energiatehokkuuden alan koulutuksesta valmistuu vuosittain tietty määrä ammattitaitoisia työntekijöitä, jotta jäsenmaiin saadaan lisää vihreitä osaajia. Tätä on ryhdytty viime vuosina soveltamaan yliopisto-opiskelijoiden osalta.
3. EU:n olisi käynnistettävä yleisölle suunnattuja valistuskampanjoita, joissa korostetaan vihreiden osaajien arvoa ja osoitetaan, että kyseessä on tulevaisuuden ala. Näin voitaisiin osoittaa erityisesti nuorille, että ruumiillinen työ voi olla yhtä mielenkiintoista kuin toimistotyö.

Perustelu:

Laadukas koulutus on merkityksellisen muutoksen perusta. Ehdotamme kolmea toimenpidettä. Niistä jokainen liittyy johonkin koulutusta koskevaan aihealueeseen, jossa on parantamisen varaa. Aihealueet ovat energiatehokkuutta koskevan yleisen tietämyksen puute, energiatehokkuutta koskevissa aloitteissa tarvittavaa ammatillista koulutusta vaille olevat nuoret ja energiasiirtymän tukemiseen tarvittavien ammattien houkuttelevuuden lisääminen.

Ensimmäinen toimenpide: olemme yhtä mieltä siitä, että energiatehokkuutta koskevaa yleistä tietämystä on lisättävä. Tieto madaltaa kynnystä tehdä energiatehokkuusvalintoja sekä yksilötasolla että kansallisella tasolla. Asiaa voitaisiin opettaa koulussa, ammatillisessa koulutuksessa tai yliopistossa. Yleisesti ottaen suosittelemme, että kaikkien koulutustasojen kursseihin liitetään jokin kannustin.

Toinen toimenpide: yliopistoille asetetut eurooppalaiset tavoitteet ovat osoittaneet, että EU:n tason tavoitteet kannustavat jäsenmaita kiinnittämään enemmän huomiota tiettyihin koulutuksen osa-alueisiin. Energiatehokkuuskoulutukselle asetettavat tavoitteet johtavat lopulta ammatilliseen koulutukseen osallistuvien määrän kasvuun. Toisin sanoen asettamalla jäsenmaille tavoitteita EU painostaa niitä lisäämään energiatehokkuuteen liittyvillä aloilla työskentelevien ihmisten määrää. Näin jäsenmaiden hallitukset ovat suoraan vastuussa osaavan työvoiman kehittämisestä.

Kolmas toimenpide: tämä suositus on tärkeä, koska ihmisten käsitystä ruumiillisesta työstä ja teknisistä aiheista on muutettava parempaan suuntaan. Kampanjoissa voitaisiin esitellä erilaisia työtehtäviä ja osoittaa, että ruumiillinen työ on tärkeää, sillä on tulevaisuus eikä sen tarvitse olla vähemmän kiinnostavaa kuin toimistotyönä.

Infrastrukturi – suositukset 8–10

Suositus 8: Optimoidaan sähköverkkojärjestelmä ja kehitetään sitä kaikissa vaiheissa – tuottajalta loppukäyttäjälle – uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseksi

Suosittelimme, että komissio asettaa sähköverkon optimoinnin etusijalle:

1. Parannetaan energiaturvallisuutta ja luotettavuutta investoimalla uusiutuviin energialähteisiin, tutkimalla energian varastointimahdollisuuksia ja toteuttamalla älykästä hallintaa.
2. Laaditaan investointisuunnitelma, joka sisältää jäsenmaille ohjeet sähköverkon parantamiseksi paikallisella ja rajat ylittävällä tasolla.

3. Kehitetään sähköverkkoa ottaen huomioon keskittämisen ja hajauttamisen mahdollisuudet ja edut. Olisi toteutettava tapauskohtaisesti energiatehokkain vaihtoehto.
4. Otetaan käyttöön mekanismeja, joilla seurataan rahoituksen asianmukaista käyttöä ja pannaan täytäntöön unionin sääntöjä, jotta loppukäyttäjät voi hyötyä investoinnista täysimääräisesti ja yritykset saadaan noudattamaan sääntöjä.
5. Kannustetaan jäsenmaita auttamaan kansalaisia älymittarien ja energiatehokkaiden energialähteiden käytössä sekä ottamaan käyttöön toimittajille ja kuluttajille suunnattuja taloudellisia kannustimia, jotta ne hyödyntäisivät energiatehokkaita käytäntöjä. Pohditaan mahdollisuutta luoda kansalaisille puitteet energian varastointia ja tuotantoa varten.

Perustelu:

Suositus on tärkeä, koska sekä tuottajat että loppukäyttäjät hyötyvät monin tavoin sähköverkon optimoimisesta uusiutuvien energialähteiden käyttöä varten. Sähköverkojärjestelmien optimointi parantaa energiatehokkuutta ja edistää uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa. Näin varmistetaan energian siirron, varastoinnin ja käytön tehokkuus. Lisäksi sähköverkon kehittäminen vakauttaa energian hintaa, kannustaa älykkäiden laitteiden käyttöön ja helpottaa energian toimitusta.

Kuluttajat ja toimittajat hyötyvät sähköverkon optimoinnista ja kehittämisestä älykkäiden hallintajärjestelmien kautta. Kuluttajat saavat tärkeää tietoa energiankulutuksesta, toimittajien on helpompaa seurata kysyntää ja tuotantotehokkuutta ja varastointijärjestelmät voivat täydentää uudistusprosessia.

Sähköverkon optimointi kannustaa energiatehokkuuteen ja minimoi energian hävikin, mikä vähentää kustannuksia mutta myös edistää ympäristökestävyyttä. Lisäämällä kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia ja ottamalla heidät mukaan energijärjestelmään tasapuolistetaan toimintaedellytyksiä ja vähennetään energiyhtiöiden vaikutusvaltaa. Energiatehokkuuteen keskittyvän ajattelutavan omaksuminen on välttämätöntä uudistuksen laajamittaisen toteuttamisen ja kansalaisten osallistumisen kannalta.

Verkkojen nykyaikaistaminen vastaa EU:n tavoitteita, jotka koskevat päästöjen vähentämistä, ilmastomuutoksen torjumista ja siirtymistä hiilettömään energiantuotantoon. Tätä lähestymistapaa soveltamalla voidaan tuottaa enemmän energiaa, toimia tehokkaammin Euroopan rajojen sisällä ja vähentää riippuvuutta ulkomaisista energialähteistä. Lisäksi tälle uudelle alalle syntyy uusia työpaikkoja, ja EU:n rooli maailmanlaajuisena toimijana oikeudenmukaisemmassa energijärjestelmässä vahvistuu.

Suositus 9: Autetaan unionin kansalaisia kehittämään energiatehokkuuteen keskittyviä energiyhteisöjä tarjoamalla heille tietoa ja taloudellista tukea

Suositlemme seuraavaa:

1. Lisätään energiatehokkuutta koskevaa tietoa ja nykyisten energiyhteisöjen näkyvyyttä. Energiayhteisöjä koskevan tiedon olisi oltava ymmärrettävää ja kaikkien unionin kansalaisten saatavilla. Lisäksi EU:ssa voitaisiin jakaa energiyhteisöjä koskevia hyviä käytäntöjä.
2. Määritetään energiatehokkuuteen keskittyvillä energiyhteisöillä saavutettavan energiansäästön taloudellinen arvo. Tätä varten voitaisiin kehittää uusia mekanismeja tai perustaa energiatehokkuustodistusjärjestelmä.
3. Autetaan paikallisviranomaisia tukemaan taloudellisesti energiatehokkuuteen keskittyvien energiyhteisöjen aloitteita. Tähän voitaisiin käyttää suoraan EU:lta tulevia varoja (esimerkiksi EAKR-rahastoa).
4. Kun energiyhteisöjen toiminta on käynnistynyt, ensisijaisena tavoitteena olisi tehdä energiatehokkuudesta niiden toiminnan pääperiaate. Tämä tarkoittaisi rakennusten eristämistä, uusien teknologioiden käyttöönottoa ja yhteisten lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmien kehittämistä.

Perustelu:

Tämä suositus on tärkeä, koska energiyhteisöt perustetaan kansalaisten tai paikallisten tahojen aloitteesta. Jos energiyhteisöjen toiminnasta ja rahoituksesta on epäselvyyttä, kansalaiset eivät välttämättä uskalla ryhtyä kehittämään niitä. Lisäksi nykyiset energiyhteisöt eivät ole erityisen energiatehokkaita, ja EU:n jäsenmaiden maantieteelliset ja taloudelliset olosuhteet voivat olla hyvinkin erilaisia. Energiatehokkaiden energiyhteisöjen rakentaminen edellyttää, että tarvittavat tiedot ovat kaikkien saatavilla ja jäsenmaiden välistä yhteistyötä tehostetaan.

Yksi energiatehokkaan energiyhteisön peruseräpäätteistä on energiahävikin välttäminen. Jos energiyhteisöissä ei vielä ole energianjakelijoita, nollahävikkiä on vaikea saavuttaa. Yksityisiä toimijoita on kannustettava liittymään energiyhteisöihin. Euroopan komissio voisi esimerkiksi kannustaa jäsenmaita myöntämään yksityisyrityksille energiatehokkuustodistuksia, jos ne tekevät yhteistyötä energiyhteisöjen kanssa. On myös syytä keskittyä energian kuluttamatta jättämisestä syntyviin myönteisiin taloudellisiin vaikutuksiin. Lisäksi energiyhteisöjen tuottama ylijäämäenergia olisi hinnoiteltava oikeudenmukaisesti.

Mielestämme energiyhteisöjen tukeminen EU:lta saatavilla määrärahoilla olisi paikallisviranomaisille soveltuva tehtävä, sillä kansalaiset luottavat usein

enemmän paikallisiin kuin kansallisiin viranomaisiin. Paikallisviranomaisten olisi kuitenkin muistettava, että energiayhteisöihin osallistumisen on oltava kaikille taloudellisesti mahdollista. Siksi niiden olisi jaettava määrärahat kansalaisille heidän tulojensa perusteella. Lisäksi kansalaiset voisivat maksaa energiayhteisönsä energiatehokkuuden parantamiseen käyttämänsä asiantuntija-avun paikallisviranomaisten hallinnoimista varoista omien säästöjensä tai energiayhteisön varojen sijasta. Energiayhteisöihin osallistuvilla kansalaisilla olisi myös annettava valtuudet käyttää ja hallinnoida näitä EU:n varoja.

Kun nämä kolme osatekijää on toteutettu, on varmistettava, että energiayhteisöt tekevät energiatehokkuus etusijalle -periaatteesta olennaisen osan yhteisönsä kehitystä eristämällä rakennuksia ja rakentamalla lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmiä ja vähentävät näin energiahävikkiä.

Suositus 10: Kehitetään energiatehokkaita energiayhteisöjä vastuullista kulutusta ja paikallisen energiantuotannon lisäämistä varten

Suosittelimme kannustimien tarjoamista energiayhteisöille kaikissa jäsenmaissa.

EU:n ja sen jäsenmaiden olisi tarjottava yhteistyössä rahoitusta ja asiantuntemusta energiayhteisöjen tukemiseen. Paikallisviranomaiset voivat olla tässä merkittävässä asemassa.

EU:n vuoden 2030 energiatehokkuusdirektiivissä on asetettava selkeät tavoitteet energiayhteisöjen kehittämiselle. Energiayhteisöjen energiantuotannon pakollisessa seurannassa saadaan arvokasta tietoa, jonka perusteella voidaan seurata prosessin edistymistä, tunnistaa parannettavia osa-alueita, laatia uutta lainsäädäntöä ja määrittää poliittisia tavoitteita. Energialähteitä on tärkeää monipuolistaa kaikissa jäsenmaissa maiden erityispiirteiden ja käytettävissä olevien resurssien mukaan. Suosittelemme, että kulutusta vähennetään älykkään teknologian (kuten LED-valojen ja tehokkaiden lämmitysjärjestelmien) avulla.

EU:n olisi keskityttävä myös seuraaviin seikkoihin:

- muutetaan järjestelmää niin, että ihmiset voivat soveltaa energiatehokkuus etusijalla -periaatetta
- edistetään paikallisesti tuotettua ja uusiutuvaa energiaa
- kannustetaan tietoisuuden lisäämiseen, varhaisessa iässä aloitettavaan koulutukseen ja kansalaisten osallistumiseen.

Perustelu:

Suositus on tärkeä, koska sillä suojellaan ympäristöä ja säilytetään maapallo myös tuleville sukupolville.

Paikallisiin energiayhteisöihin tukeutumalla parannetaan energiaturvallisuutta ja energiariippumattomuutta Euroopassa ja edistetään toisenlaista tuotannon ja kulutuksen mallia.

Suosituksella varmistetaan, että kaikki eurooppalaiset voivat torjua energiaköyhyyttä energiayhteisöjen avulla. Suositus voisi toimia paitsi energiatehokkuusratkaisuna myös keinona elävöittää paikallisyhteisöjä ja edistää yhteiskuntaan osallistumista ja demokratiaa.

Rakennukset – suositus 11

Suositus 11: Lisätään rakennusten energiatehostamista

Suosittelimme, että EU tukee jäsenmaita sen varmistamisessa, että nykyistä huomattavasti suuremmassa osassa kiinteistöjä tehdään energiaremontti. Asuinrakennusten olisi oltava tässä etusijalla.

Jäsenmaille olisi tarjottava tukea, jotta ne voisivat tehdä pienituloisten ihmisten asuinrakennusten kunnostamisesta helpompaa. Hyviä siirrettävissä olevia ratkaisuja (mallihankkeet) voitaisiin löytää järjestämällä kansallisen tason kilpailuja. EU:n olisi kehotettava jäsenmaitaan tarjoamaan verohelpotuksia sellaisten kiinteistöjen omistajille, joiden vuokralaisista suurin osa alittaa tietyn tulotason. Tämä olisi hyvä kannustin talojen kunnostamiseen. Kunnostamisen on oltava sekä vuokralaisten että vuokranantajien edun mukaista. On tärkeää välttää vuokrasopimusten irtisanomisia korkeamman vuokran toivossa. Jokaisella unionin kansalaisella (sekä vuokralaisilla että omistajilla) olisi oltava mahdollisuus saada ilmaista neuvontaa kotinsa energiatilanteesta (keskitetyt asiointipisteet). Suositus sisältää myös energiatilanteen parantamiseen liittyviä avustus- ja tukivaihtoehtoja.

Perustelu:

Suositus on tärkeä seuraavista syistä:

- EU:ssa on jo rakennuksiin sovellettavia direktiivejä: julkisia rakennuksia koskeva energiatehokkuusdirektiivi ja muita kuin asuinrakennuksia ja kaikenlaisia uusia rakennuksia koskeva hiljattain annettu rakennusten energiatehokkuusdirektiivi. Nyt on aika keskittyä asuinrakennuksiin.
- EU:n direktiivit ovat tehokkaita vain, jos niitä sovelletaan myös kansallisella ja paikallisella tasolla, jolloin tavoitetaan yksittäiset asunnonomistajat.
- Monissa EU:n jäsenmaissa pienituloiset ihmiset asuvat paljon energiaa kuluttavissa ja heikkokuntoisissa taloissa, joissa on suuret energiakustannukset.

Liikenne – suositus 12

Suositus 12: Lisätään joukkoliikenteen houkuttelevuutta

Suosittelimme, että Euroopan komissio tutkii säännöllisesti mahdollisuuksia parantaa kaupunki- ja esikaupunkialueiden henkilöliikennejärjestelmien energiatehokkuutta kaikissa jäsenmaissa.

Selvityksessä tulee kartoittaa ja arvioida kattavasti joukkoliikennejärjestelmien sähköistämistä ja houkuttelevuutta. Näin pyritään tunnistamaan nykyisten järjestelmien puutteet ja korostamaan hyviä käytäntöjä, joita jäsenmaat voisivat ryhtyä soveltamaan.

Euroopan komissio voisi ottaa selvitysten tulosten perusteella käyttöön erilaisia tukia, joita jäsenmaat voivat käyttää tarpeen mukaan liikennejärjestelmiensä houkuttelevuuden parantamiseen ja sähköistämiseen. Selvityksellä on tarkoitus luoda nykytilanteen arviointiperusta ja auttaa Euroopan komissiota asettamaan tavoitteita koko Euroopalle. Säännöllinen seuranta helpottaa järjestelmän suorituskyvyn jatkuvaa parantamista ja lisää energiatehokkuutta.

Perustelu:

Suosituksen tarkoituksena on parantaa elämänlaatua optimoimalla joukkoliikenne, jolla on arjessa olennainen asema ja joka on energiatehokkaampi tapa liikkua kuin yksityisautoilu. Selvityksen avulla on määrä löytää käytännön ratkaisuja, jotka helpottavat energiatehokkuusperiaatteiden täytäntöönpanoa. Joukkoliikenne on yksityisautoilua tehokkaampaa, ja sen vähäisen käytön syihin on puututtava. Euroopan komission on selvitettävä, mistä vähäinen käyttö johtuu.

Joukkoliikenteen tehokkuutta, helppokäyttöisyyttä ja saavutettavuutta parantamalla myös yhteyksien laatu paranee ja taloudelliset vaikutukset ja hiilidioksidipäästöt vähenevät. Näin ihmisiä kannustetaan valitsemaan julkinen liikenne oman ajoneuvon sijaan. Kun lisäksi otetaan huomioon kaupunkialueiden suuri väestötiheys, selvityksessä voitaisiin ehdottaa tulevaisuutta varten räätälöityjä liikenneyhdistelmiä, joilla parannetaan ilmastomuutoksen torjunnassa välttämätöntä energiatehokkuutta. Tämän lähestymistavan lisäarvona on, että siinä otetaan huomioon yksilö- ja joukkoliikenne sekä liikennemuotojen tuleva kehitys. Lisäksi siinä luodaan katsaus EU:n eri jäsenmaissa havaittuihin erityistapauksiin.

Suositus 13: Optimoidaan liikenteen energiatehokkuus kaikkialla Euroopassa: tavara pois maanteiltä, ihmiset pois lentokoneista ja ”rautatie ensin”-periaate käyttöön

Yrityksiä ja ihmisiä olisi kannustettava parantamaan energiatehokkuuttaan matkustamalla junalla. Suosittelemme seuraavaa:

1. Sähköistetään junaradat hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi.
2. Nykyaikaistetaan rautatieinfrastruktuuri.
3. Digitalisoidaan matkasuunnittelu ja lippujen ostaminen asiakaskokemuksen optimoimiseksi.
4. Yhdenmukaistetaan jäsenmaiden väliset rautatiet ja integroidaan ne paikallisiin liikennejärjestelmiin.
5. Sovitetaan aikatauluja matkustusaikojen lyhentämiseksi.
6. Edistetään junamatkustamista, jotta se pystyy kilpailemaan lyhyiden lentoreittien ja linja-autojen kanssa.
 - Lyhennetään matkustusaikoja ottamalla käyttöön suurnopeusjunia.
 - Lisätään juniin ravintolavaunuja, langaton internetyhteys ja makuuvaunuja.
 - Sallitaan suurempien matkatavaroiden ja polkupyörien kuljettaminen kaikissa junissa.
7. Täytetään junat edullisen hinnoittelun avulla.
 - Alennuslippukampanjat: erilliset matkaliput perheille, opiskelijoille, eläkeläisille, vammaisille ja pienituloisille.
 - Tehdään rahtihinnoista edullisia.
8. Otetaan käyttöön käytöstä poistetut rataosuudet, jotka ovat käyttämättöminä.
9. Luodaan yhteyksiä EU:n reunaa-alueille.
10. Jotta nämä ehdotukset saataisiin toteutettua, suosittelemme lisäämään investointeja ja tukia:
 - Kannustetaan lyhytaikaisiin yksityisiin investointeihin säilyttäen kuitenkin yleinen julkinen omistajuus ja määräysvalta.
 - Verotetaan fossiilisia polttoaineita lentopolttoaineet mukaan lukien.

Perustelu:

Tämä suositus on tärkeä, koska junamatkustus ja tavaraliikenne ovat keskeisiä aloja, joilla voidaan saavuttaa nopeasti energiatehokkuushyötyjä. Ekologian, talouden ja teknologian tulevaisuus edellyttää meiltä toimia. Siksi suosittelemme henkilö- ja tavaraliikenteen houkuttelevuuden ja tehokkuuden lisäämistä. Tämä saavutetaan vain Euroopan tason toimilla.

4.1.1 Suositusten arviointi

Paneelin viimeisenä päivänä osallistujia pyydettiin toimittamaan arviointi kustakin 13 suosituksesta. Seuraavassa on yhteenveto äänestyksen tuloksista, ja suositukset on lajiteltu niiden tukitason mukaan.

SIJA	Suosituksen numero	Suosituksen otsikko	Tukitaso (keskimääräinen arvosana 1–6)	Hyväksymisaste (osuus äänistä)
1	8	Optimoidaan sähköverkkojärjestelmä ja kehitetään sitä kaikissa vaiheissa – tuottajalta loppukäyttäjälle – uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseksi	5,25	96 %
2	3	Parannetaan energiaomavaraisuutta ja -tehokkuutta ja toimitaan esikuvana muulle maailmalle	5,18	92 %
3	9	Autetaan unionin kansalaisia kehittämään energiatehokkuuteen keskittyviä energiayhteisöjä tarjoamalla heille tietoa ja taloudellista tukea	4,96	91 %
4	11	Lisätään rakennusten energiatehostamista	4,89	90 %
5	4	Saavutetaan energiatehokkuustavoitteet parantamalla kaikkien toimintakykyä	4,87	87 %
6	12	Lisätään joukkoliikenteen houkuttelevuutta	4,83	91 %
7	2	Oikeudenmukaista rahoitusta asuntojen energiakorjauksiin	4,73	87 %
8	1	Lisätään kuluttajien mahdollisuuksia parantaa omaa energiatehokkuuttaan	4,71	84 %
9	10	Kehitetään energiatehokkaita energiayhteisöjä vastuullista kulutusta ja paikallisen energiantuotannon lisäämistä varten	4,64	84 %
10	13	Optimoidaan liikenteen energiatehokkuus kaikkialla Euroopassa: tavara pois maanteiltä, ihmiset pois lentokoneista ja "rautatie ensin" -periaate käyttöön	4,55	84 %
11	6	Lisätään EU:ssa ammattitaitoista työvoimaa energiatehokkuuden alalla	4,49	82 %
12	7	Turvataan tulevaisuus vihreän koulutuksen avulla	4,48	82 %
13	20	Hallinnoidaan ja seurataan EU:n direktiivien täytäntöönpanoa	4,19	72 %

4.1.2 Yleiskatsaus istunnoista

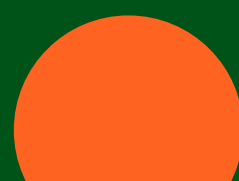
Ks. [istuntojen esityslistat ja tiivistelmä](#)

4.1.3 Toimeksisaajien yhteenliittymä

Toimeksisaajat tekivät yhteistyötä tukeakseen Euroopan komissiota tämän eurooppalaisen kansalaispaneelin suunnittelussa ja toteuttamisessa:

- Harris Interactive: osallistujien rekrytointi.
- VO Europe: viestintä, avustaminen ja kaikkien kolmen istunnon järjestelyihin liittyvät näkökohdat.
- Viestintäryhmä – Been There Done That, WaterBear ja Scope: viestintästrategia, johon sisältyy erilaisten sisältöjen luominen, kääntäminen ja levittäminen sosiaalisessa mediassa sekä videon tuottaminen.
- Pohdintaryhmä – ifok ja Missions Publiques: pohdintaryhmään osallistuneet kumppanit suunnittelivat osallistumisprosessin pääpiirteet ja kunkin istunnon ohjelman yhteistä taitotietoaan hyödyntäen sekä vastasivat moderoinnista ja tukemisesta.

YHTEYDENOTOT EU:hun

Käynti tiedotuspisteessä

Euroopan unionin alueella toimii yhteensä satoja Europe Direct -tiedotuspisteitä. Lähimmän tiedotuspisteen osoite löytyy verkosta (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_fi).

Yhteydenotot puhelimitse tai kirjallisesti

Europe Direct -palvelu vastaa Euroopan unionia koskeviin kysymyksiin. Palveluun voi ottaa yhteyttä

- soittamalla maksuttomaan palvelunumeroon 00 800 6 7 8 9 10 11 (jotkin operaattorit voivat periä puhelumaksun),
- soittamalla puhelinnumeroon +32 22999696, tai
- verkkolomakkeella (european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_fi).

TIETOA EU:sta

Verkkosivut

Tietoa Euroopan unionista on saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä Europa-sivustolla (european-union.europa.eu).

EU:n julkaisut

EU:n ilmaisia ja maksullisia julkaisuja voi ladata tai tilata verkosta (op.europa.eu/fi/web/general-publications/publications). Ilmaisia julkaisuja on mahdollista saada usean kappaleen erinä ottamalla yhteyttä Europe Direct -palveluun tai paikalliseen tiedotuspisteeseen (ks. european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_fi).

EU:n lainsäädäntö ja siihen liittyvät asiakirjat

EU:n koko lainsäädäntö vuodesta 1951 ja muuta tietoa EU:n oikeudesta on saatavilla kaikilla virallisilla kielillä EUR-Lex-tietokannassa (eur-lex.europa.eu).

EU:n avoin data

Eurooppalaisen datan portaali (data.europa.eu) tarjoaa pääsyn EU:n toimielinten, elinten ja virastojen avoimiin data-aineistoihin. Data on ladattavissa ja uudelleenkäytettävissä maksutta sekä kaupallista että ei-kaupallista käyttöä varten. Portaalissa on myös runsaasti Euroopan maiden data-aineistoja.

Euroopan unionin
julkaisutoimisto